NORAKSTS
Lieta Nr.A420743410
A07434-10/33

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2010.gada 30.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis A.Vīksne,
piedaloties pieteicējam *A.P.*,
Atbildētāja pusē pieaicinātās iestādes Iekšlietu ministrijas pārstāvēm *I.Ļ.* un *J.B.*,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *A.P.* (turpmāk arī – Pieteicējs) pieteikuma par Iekšlietu ministrijas (turpmāk arī – Atbildētājs) 2010.gada 30.jūlija lēmuma Nr.101 atzīšanu par prettiesisku, labvēlīga administratīvā akta izdošanu un materiālo zaudējumu atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts policijas priekšnieka 2010.gada 30.aprīļa lēmumu Nr.182 „Par *A.P.* atvaļināšanu no dienesta" (turpmāk arī –Lēmums Nr.182) nolemts:

1) atvaļināt no dienesta Pieteicēju ar 2010.gada 5.maiju;

2) Pieteicēja izdiena uz 2010.gada 5.maiju – 4gadi 8 mēneši 4dienas;

3) izmaksāt kompensāciju par 2010.gada ikgadējā atvaļinājuma neizmantotām 10 dienām;

4) ieturēt Pieteicējam neizlietoto mantiskās apgādes priekšmetu vērtību Ls 81,94 apmērā.

Ar Valsts policijas priekšnieka 2010.gada 2.jūlija lēmumu Nr.278 „Par grozījumiem 30.04.2010. lēmumā Nr.182 „Par *A.P.* atvaļināšanu no dienesta" (turpmāk arī – Lēmums Nr.182) nolemts grozīt Lēmuma Nr.182:

1.punktu, uzskatot, ka Pieteicējs atvaļināts no dienesta ar 2010.gada 23.jūniju;

2.punktu, uzskatot, ka Pieteicēja izdiena uz 2010.gada 23.jūniju – 4gadi 9 mēneši 22 dienas;

3.punktu, uzskatot, ka izmaksāt Pieteicējam kompensāciju par neizmantotā 2010.gada ikgadējā atvaļinājuma 14 dienām;

4.punktu, uzskatot, ka Pieteicējam ieturēt neizlietoto mantiskās apgādes priekšmetu vērtību Ls 75,53.

Pieteicējs Lēmumu Nr.182 un Lēmumu Nr.278 pārsūdzēja.

Ar Iekšlietu ministrijas valsts sekretāres 2010.gada 30.jūlija lēmumu Nr.101 (turpmāk arī – Lēmums) nolemts atstāt negrozītus Lēmumu Nr.182 un Lēmumu Nr.278.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, Pieteicējs 2010.gada 1.septembrī iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, pamatojot to ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs norāda, ka 2005.gada 1.septembrī uzsāka mācības Valsts Policijas skolā un 2006.gada 4.jūlijā ieguva kvalifikāciju (profesionālās kvalifikācijas apliecība, sērija KAB Nr.*/apliecības numurs/*) – piešķirtā kvalifikācija – Ierindas sastāva policists.

[2.2] Pieteicējs norāda, ka tas, ka viņš agrāk bija sodīts un sodāmība ir dzēsta, saskaņā ar spēkā esošajām tiesību normām, nebija šķērslis dienestam, kā rezultātā Pieteicējs sekmīgi pabeidza Policijas skolu un ieguva Ierindas policista kvalifikāciju.

[2.3] Pieteicējs norāda, ka no 2006.gada 5.jūlija turpināja dienestu */darbavieta/ /amats/*.

[2.4] Pieteicējs norāda, ka laikā no 2006.gada 28.augusta līdz 2009.gada 3.aprīlim paralēli dienestam turpināja mācības SIA „Biznesa augstskola Turība", iegūstot pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību.

[2.5] Pieteicējs norāda, ka no 2007.gada 10.oktobra tika pārcelts */darbavieta/ /amats/*, kur pildīja dienesta pienākumus līdz atvaļināšanas brīdim.

[2.6] Pieteicējs norāda, ka dienesta laikā apguvis profesionālās pilnveides kursu „Operatīvā transportlīdzekļa droša vadīšana", kā arī 2008.gada 4.decembrī Pieteicējam izteikta pateicība par priekšzīmīgu dienestu un sasniegtajiem darba rezultātiem.

[2.7] Pieteicējs norāda, ka 2009.gada 4.jūlijā viņam tika piešķirta dienesta pakāpe – seržants.

[2.8] Pieteicējs norāda, ka ar 2009.gada 23.novembra pavēli viņam tika izteikta Valsts policijas pateicība par priekšzīmīgu dienestu un sasniegtajiem rezultātiem.

[2.9] Pieteicējs norāda, ka dienesta laikā dienesta izmeklēšanas pret Pieteicēju nav veiktas, un nav piemēroti disciplinārsodi.

[2.10] Pieteicējs uzskata, ka ir ieguvis savām spējām atbilstošu kvalifikāciju, kā arī ir to pierādījis ar priekšzīmīgu dienestu Valsts policijā, tad, piemērojot nelabvēlīgākai tiesību normai atpakaļejošu spēku *(2008.gada 20.decembra grozījumi Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījumu vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 4.panta 4.punkts)*, tiek būtiski pārkāptas Pieteicēja Satversmes 106.pantā nostiprinātās tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu, atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai.

[2.11] Pieteicējs norāda, ka Saeimas vēlēšanu likums neizvirza šādas prasības personām, kuras var tikt ievēlētas Saeimā un pilda likumdošanas varas funkcijas, līdz ar to Pieteicējs uzskata, ka netiek ievērots tiesiskās vienlīdzības princips, jo ir izveidojusies situācija, ka amatpersonas, kuras īsteno valsts pārvaldi un likumdošanas funkcijas, var būt sodītas, ja tām sodāmība ir dzēsta vai noņemta, bet Valsts policijas dienestā esošās amatpersonas nedrīkst pildīt dienestu, ja ir sodītas, neatkarīgi no sodāmības dzēšanas vai noņemšanas.

[3] Atbildētājs tiesai sniegtajos rakstveida paskaidrojumos norāda turpmāk minēto.

[3.1] Atbildētājs norāda, ka 2010.gada 15.aprīlī Zemgales reģiona pārvaldes Personāla vadības nodaļā tika saņemts Valsts policijas Zemgales

reģiona pārvaldes Aizkraukles iecirkņa priekšnieka 2010.gada 12.aprīļa ziņojums, kurā tika norādīts, ka Pieteicējs ar 2002.gada 10.oktobra Aizkraukles rajona tiesas spriedumu tika atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kāds paredzēts Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem, un saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu Pieteicējs tika notiesāts nosacīti, nosakot pārbaudes laiku uz 1 gadu.

[3.2] Atbildētājs norāda, ka amatpersonām ir jābūt augsti kvalificētām, godīgām un ar labu reputāciju, lai precīzi izpildītu likuma prasības, nodrošinātu cilvēka tiesību, brīvību, goda un cieņas aizsardzību, būtu taisnīgi un humāni.

[3.3] Atbildētājs norāda, ka Pieteicējs tika sodīts par to, ka 2002.gada maijā personu grupā izdarīja sabiedriskā miera traucēšanu, kas izpaudās acīmredzamā necieņā pret sabiedrību un bezkaunībā, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas (huligānisms) un traucējot iestādes darbu, kas saistīts ar mantas iznīcināšanu, neliecina par personības labu reputāciju, kā arī raisa šaubas par personas spēju nodrošināt likuma prasību ievērošanu, cilvēku tiesību, brīvību, goda un cieņas aizsardzību, kā arī godprātīgu amata pienākuma izpildi.

[4] Tiesas sēdē Pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā ietvertajiem argumentiem.

[5] Tiesas sēdē Atbildētāja pārstāves prasījumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem apsvērumiem

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus un uzklausījusi administratīvā procesa dalībnieku mutvārdu paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka Pieteicēja pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[7] No lietas materiāliem tiesa konstatē turpmāk minētos apstākļus.

Ar 2002.gada 10.oktobra Aizkraukles rajona tiesas spriedumu *A.P.* atzīts par vainīgu tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanā *(lietas 31.-33.lapas)*.

2010.gada 12.aprīlī Valsts policijas Aizkraukles iecirkņa priekšnieks *I.Z.* sastādīja ziņojumu *(lietas 42.lapa)* par to, ka 2010.gada 8.aprīlī kļuva zināms, ka Pieteicējs ir tiesāts par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas.

Ar Valsts policijas priekšnieka 2010.gada 30.aprīļa lēmumu Nr.182 „Par *A.P.* atvaļināšanu no dienesta" nolemts:

1) atvaļināt no dienesta Pieteicēju ar 2010.gada 5.maiju;

2) Pieteicēja izdiena uz 2010.gada 5.maiju – 4gadi 8 mēneši 4dienas;

3) izmaksāt kompensāciju par 2010.gada ikgadējā atvaļinājuma neizmantotām 10 dienām;

4) ieturēt Pieteicējam neizlietoto mantiskās apgādes priekšmetu vērtību Ls 81,94 apmērā.

Ar Valsts policijas priekšnieka 2010.gada 2.jūlija lēmumu Nr.278 „Par grozījumiem 30.04.2010. lēmumā Nr.182 „Par *A.P.* atvaļināšanu no dienesta" nolemts grozīt Lēmuma Nr.182:

1.punktu, uzskatot, ka Pieteicējs atvaļināts no dienesta ar 2010.gada 23.jūniju;

2.punktu, uzskatot, ka Pieteicēja izdiena uz 2010.gada 23.jūniju – 4gadi 9 mēneši 22 dienas;

3.punktu, uzskatot, ka izmaksāt Pieteicējam kompensāciju par neizmantotā 2010.gada ikgadējā atvaļinājuma 14 dienām;

4.punktu, uzskatot, ka Pieteicējam ieturēt neizlietoto mantiskās apgādes priekšmetu vērtību Ls 75,53.

Pieteicējs Lēmumu Nr.182 un Lēmumu Nr.278 pārsūdzēja.

Ar Iekšlietu ministrijas valsts sekretāres 2010.gada 30.jūlija lēmumu Nr.101 nolemts atstāt negrozītus Lēmumu Nr.182 un Lēmumu Nr.278.

Nepiekrītot Lēmumam, Pieteicējs 2010.gada 1.septembrī iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, kur ierosināta administratīvā lieta par Iekšlietu ministrijas 2010.gada 30.jūlija lēmuma Nr.101 atzīšanu par prettiesisku, labvēlīga administratīvā akta izdošanu un materiālo zaudējumu atlīdzināšanu

[8] Lēmums pamatots ar Dienesta gaitas likuma 4.panta 4.punktu un 47.panta pirmās daļas 4.punktu.

Dienesta gaitas likuma 47.panta pirmās daļas 4.punkts noteic, ka amatpersonu atvaļina no dienesta sakarā ar neatbilstību dienestam.

Dienesta gaitas likuma 4.panta 4.punkts noteic, ka dienestā var atrasties persona, kura nav sodīta par tīšu noziedzīgu nodarījumu – neatkarīgi no sodāmības dzēšanas vai noņemšanas.

No minētajām tiesību normām secināms, ka likumdevējs ir nepārprotami norādījis, ka persona, kura ir sodīta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu (neatkarīgi no sodāmības dzēšanas vai noņemšanas), neatbilst dienestam, proti, vai nu tāda persona nav uzņemama dienestā, ja tādi apstākļi ir konstatējami pirms uzņemšanas dienestā, vai arī persona ir atvaļināma no dienesta, ja tādi apstākļi iestājas dienesta laikā.

[9] Tiesa, izvērtējot Lēmuma pamatojumu un lietas faktiskos apstākļus, secina, ka lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem. Lietā ir strīds:

1) vai attiecībā uz Pieteicēju piemērojama Dienesta gaitas likuma 4.panta 4.punkta redakcija, kas bija spēkā līdz 2008.gada 19.decembrim, vai tā likuma redakcija, kas stājās spēkā 2008.gada 20.decembrī;

2) vai Pieteicējs atjaunojams amatā, un Pieteicējam aprēķināma un izmaksājama darba alga un uzturdevas kompensācija par piespiedu kavējuma laiku.

No Lēmuma izriet, ka Pieteicējs no dienesta atbrīvots sakarā ar neatbilstību ieņemamajam amatam. Līdz ar to tiesai ir jāpārbauda, vai neatkarīgi no tā, ka attiecībā pret Pieteicēju sodāmība ir dzēsta *(par minēto strīda nav),* Pieteicēja palikšana dienestā nav pieļaujama.

[10] Pieteicējs atzīts par vainīgu Krimināllikuma 231.panta otrā daļā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem. Spriedums stājies spēkā 2002.gada 21.oktobrī, līdz ar to lietā nepastāv strīds par to, ka Pieteicējs ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu. Pieteicējs izdarījis noziedzīgu nodarījumu un atzīts par vainīgu laikā, kad nestrādājis Valsts policijā.

No Valsts policijas iesniegtās informācijas *(2010.gada 12.aprīļa Valsts policijas Aizkraukles iecirkņa priekšnieks I.Z. ziņojums)* secināms, ka Valsts policijā tikai 2010.gada 8.aprīlī kļuva zināms, ka Pieteicējs ir tiesāts par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

[11] Dienesta gaitas likuma 4.panta 4.punkta piemērotā redakcija stājusies spēkā 2008.gada 20.decembrī. Tiesa atzīst, ka Atbildētājs rīkojies pareizi, atbrīvojot Pieteicēju no dienesta uz likuma pamata, kura redakcija bija spēkā rīkojuma par atbrīvošanu izdošanas brīdī.

Tāpat nav pamatota Pieteicēja norāde, ka, pamatojoties uz veco redakciju, viņu nevarētu atvaļināt no dienesta, jo sodāmība bija dzēsta, par cik vecajā redakcijā tāds kritērijs nebija paredzēts. Tiesas ieskatā, Pieteicējam izveidojies maldīgs priekšstats, ka, piemērojot veco likuma redakciju, sodāmības dzēšana liedz Pieteicēju atzīt par neatbilstošu dienestam.

Pēc būtības jaunā redakcija nemaina iepriekšējo redakciju, tikai to precizē. Šāda precizēšana nenozīmē, ka konkrētais kritērijs – sodāmības dzēšana vai noņemšana – pirms tam no panta satura bija izslēgta.

[12] Pieteicējs norāda, ka ar viņa atbrīvošanu tiek pārkāpts tiesiskās paļāvības princips, jo Pieteicējs pēc tiesas sprieduma spēkā stāšanās strādājis policijā, saņēmis atzinības un goda rakstus, ieguvis jurista palīga kvalifikāciju.

Tiesa noraida Pieteicēja viedokli kā nepamatotu, jo konkrētajā gadījumā Pieteicēja tiesiskā paļāvība nav aizsargāta ar likumu. Pieteicējs nevar paļauties uz to, ka, ja Pieteicējs tika apstiprināts amatā Valsts policijā, tad viņu nebūs iespējams atzīt par neatbilstošu dienestam un atvaļināt no tā, iestādē uzzinot *(saņemot informāciju)* par Pieteicēja sodāmību *(dzēsto)*. Tiesa pieļauj iespēju, ka Pieteicējs apzināti slēpis vai noklusējis informāciju par savu notiesāšanu, cerot, ka informācijas neesamība iestādei ļaus turpināt dienestu Valsts policijā.

[13] Pieteicējs tiesas sēdē paskaidroja, ka uzskata, ka Atbildētājam bija jau iepriekš informācija, ka Pieteicējs ir bijis notiesāts un ka, neskatoties uz to, viņš turpināja dienestu Valsts policijā. Arī pieteikumā Pieteicējs norāda, ka Atbildētāja rīcībā no 2006.gada 5.jūlija bija informācija, ka Pieteicējs bija notiesāts un neskatoties uz minēto Pieteicējs tika atstāts dienestā, ka arī 2009.gada 23.novembrī saņēma pateicību par priekšzīmīgu dienestu *(lietas 26.lapa)*.

Tiesa minēto argumentu noraida kā nepamatotu turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

Dienesta gaitas likuma 4.panta 4.punkta redakcija, kas bija spēkā līdz 2008.gada 19.decembrim, noteica, ka dienestā var atrasties persona, kura nav sodīta par tīšu noziedzīgu nodarījumu. Tātad tiesību norma izvirzīja prasības ne tikai personām, kas jau atradās dienestā, bet arī personām, kas tika vērtētas atbilstībai dienestam Valsts policijā pirms pieņemtas amatā. Tādējādi secināms, ka Pieteicējs jau no sodīšanas par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu brīža neatbilda Dienesta gaitas likuma normu izvirzītajām prasībām dienestam Valsts policijā, un Atbildētājam pastāvēja tiesisks pamats viņa nepieņemšanai dienestā kā neatbilstošu Dienesta gaitas likumā noteiktajām prasībām. Apstāklim, ka Pieteicējs tika pieņemts dienestā, kā arī tam, ka Valsts policijas amatpersonām,

kas bija tiesīgas lemt par Pieteicēja atvaļināšanu, jau agrāk bija informācija par Pieteicēja sodīšanu, tiesas ieskatā, nav izšķirošas nozīmes lietā. Iespējamā prettiesiskā Atbildētāja rīcība, pieņemot Pieteicēju dienestā, vai neatbrīvojot jau agrāk nevarēja Pieteicējā radīt tiesisku paļāvību, ka viņš varēs turpināt dienestu, neskatoties uz apstākli, ka Pieteicējs bija notiesāts.

Pateicību saņemšana par priekšzīmīgu darbu nevar būt par pamatu, lai turpinātos prettiesiska rīcība, Atbildētājam pieļaujot atrasties dienestā personai, kura neatbilda Dienesta gaitas likuma prasībām.

[14] Pamatojoties uz iepriekšminēto, tiesa Lēmumā ietvertos argumentus atzīst par pamatotiem un pilnībā pietiekošiem, lai secinātu, ka Pieteicējs neatbilst Dienesta gaitas likumā noteiktajām prasībām, lai turpinātu dienestu Valsts policijā. Attiecīgi Pieteicējs atbrīvojams no amata saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 4.panta 4.punktu un 47.panta pirmās daļas 4.punktu.

Tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet Pieteicēja prasījums par Lēmuma atcelšanu un atjaunošanu dienestā Valsts policijā nav pamatots.

[15] Pieteicējs pieteikumā ir izteicis prasījumu piedzīt no Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas darba samaksu un neizmaksāto uzturdevas kompensāciju no 2010.gada 23.jūnija par darba piespiedu kavējuma laiku.

APL 92.pants noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Jautājumu par personiskā un morālā kaitējuma, kā arī mantisko zaudējumu atlīdzināšanu regulē Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likums (turpmāk arī – Atlīdzināšanas likums). Secināms, ka Pieteicēja prasījums piedzīt no Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas darba samaksu un neizmaksāto uzturdevas kompensāciju no 2010.gada 23.jūnija par darba piespiedu kavējuma laiku ir saprotams kā prasījums par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu.

Kā norādījis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, prasījums par atlīdzinājumu nav patstāvīgs prasījums. Persona administratīvajā tiesā var prasīt nevis vienkārši atlīdzinājumu kā tādu neatkarīgi no kaitējuma avota, bet tikai atlīdzinājumu par kaitējumu, kas nodarīts ar administratīvo aktu vai faktisko rīcību (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedums lietā Nr.SKA -246/2007*).

No lietas materiāliem izriet, ka Pieteicējs prasījums par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu saistīts ar Atbildētāja pieņemto Lēmumu.

Atlīdzināšanas likuma 1.pantā noteikts, ka likuma mērķis ir nodrošināt privātpersonai Satversmē un Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību. Savukārt minētā likuma 7.panta pirmā daļa nosaka, ka mantiskais zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtējams pametums, kas cietušajam radies ar iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ.

Tiesa nekonstatēja Atbildētāja pieņemtā Lēmuma prettiesiskumu. Attiecīgi minētais kopsakarā ar Atlīdzības likumā noteikto, tiesas vērtējumā norāda, ka nav pamata mantiskā zaudējuma atlīdzināšanai.

[16] Tiesa, pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, neanalizē pārējos lietas materiālos ietveros apsvērumus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

[17] Pastāvot nodibinātajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka Pieteicēja pieteikums ir nepamatots un pilnībā noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *A.P.* pieteikumu par Iekšlietu ministrijas 2010.gada 30.jūlija lēmuma Nr.101 atzīšanu par prettiesisku, labvēlīga administratīvā akta izdošanu un materiālo *(mantisko)* zaudējumu atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnesis *(personiskais paraksts* A.Vīksne

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis_____A.Vīksne
Jelgavā, 2010.gada 30.novembrī